

Skąd się bierze MIASTO?

Procesy miastotwórcze
w Warszawie od XIV do
XXI wieku. Różnorodność –
podobieństwa – konteksty

Program

PONIEDZIAŁEK, 23 PAŹDZIERNIKA

☛ Muzeum Warszawy
Rynek Starego Miasta 42
Gabinet Widoków Warszawy, I piętro

9.30–10.30

- otwarcie konferencji, powitanie uczestników i gości
- *Wstępniak*, wykład inauguracyjny – Marcin Wicha

Blok I — 10.30–12.45

- *Małe miasto na końcu świata. Przestrzenny i społeczny kształt średniowiecznej Warszawy – narracja archeologiczna* – Maciej Trzeciecki (Instytut Archeologii i Etnologii PAN), Zbigniew Polak
- *Relacje polityczne i gospodarcze mieszczaństwa warszawskiego z Piastami mazowieckimi w II poł. XV wieku i ich wpływ na procesy miastotwórcze* – Janusz Grabowski (Archiwum Główne Akt Dawnych w Warszawie)
- *Północna strona Rynku Starego Miasta w Warszawie w świetle badań archeologicznych* – Zuzanna Różańska-Tuta (Muzeum Warszawy)

- dyskusja
- przerwa kawowa

Blok II — 12.45–15.30

- *Miasto tworzą obywatele. Społeczny aspekt rozwoju miasta Stara Warszawa w perspektywie przyjęć do prawa miejskiego w końcu XVI i w XVII wieku* – Krzysztof Zwierz (Muzeum Warszawy)
- *Burmistrz Aleksander Czamer i imigracja szkocka w dziejach Starej Warszawy (XVI–XVII w.)* – Michał Zbieranowski (Instytut Historii PAN)
- *Skąd się wziął Skaryszew? Fakty i konteksty początków podwarszawskiej urbanizacji w I połowie XVII w.* – Michał Słomski (Instytut Historii PAN)
- *Parantele fizjonomiczne i treściowe przestrzeni rynków staromiejskich w Warszawie i Olsztynie* – Marta Szczepańska (Szkoła Doktorska Nauk Społecznych UW)
- dyskusja
- przerwa obiadowa

Blok III — 15.30–18.00

- *Jurydyka Ordynacka w Warszawie – powstanie, przemiany i rola w kształtowaniu przestrzeni miasta* – Monika Neff (Wydział Architektury PW)
- *Żydowskie centra życia religijnego i ekonomicznego w Warszawie w drugiej połowie XVIII wieku i ich wpływ na rozwój miasta* – Hanna Węgrzynek
- *„Wielka Warszawa” 1791 r. Rozwój przestrzenno-administracyjny miasta w XVIII wieku* – Marta Kuc-Czerep (Instytut Historii PAN)
- dyskusja
- lampka wina

WTOREK, 24 PAŹDZIERNIKA

☛ Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla
Polskiej Akademii Nauk
Rynek Starego Miasta 29/31,
sala im. J. Lelewela, II piętro

Blok IV — 9.00–11.30

- *Lokalne centra w Warszawie (1800–1939)* – Aleksander Łupienko (Instytut Historii PAN)
- *Rusyfikacja Traktu Królewskiego* – Małgorzata Omilanowska (Instytut Sztuki PAN)
- *Plac Ujazdowski jako miejsce obchodów uroczystości państwowych w II połowie XIX wieku* – Andrzej Buczyński (Studium Europy Wschodniej UW)
- *Centrum Warszawy w 1945 roku. Funkcja ekonomiczna, komunikacyjna, administracyjna i kulturalna* – Jan Czempiński
- dyskusja
- przerwa kawowa

Blok V — 11.30–14.30

- *Controlling the “Expansion of Amusement” – Spatial Practices, Public Spheres, and the Governance of Amusement Cultures in Fin de Siècle Warsaw* – Vincent Hoyer (Instytut Historii i Kultury Europy Wschodniej w Lipsku GWZO)
- *Między „Ziemiańską” a „Czytelnikiem” – warszawska kultura kawiarniana w XX wieku i jej znaczenie* – Andrea Nowicka (Szkoła Doktorska Nauk Humanistycznych UW)
- *Warszawska rozrywka, a emancypacja kobiet. Teatr i miejskość* – Adrianna Majerowska (Wydział Nauk o Kulturze i Sztuce UW)
- *Was hert zich in Warsze? Miastowość Warszawy w międzywojennej prasie jidysz* – Joanna Nalewajko-Kulikov (Instytut Historii PAN)
- dyskusja
- przerwa obiadowa

Blok VI — 14.30–17.00

- *Projektowanie aglomeracji. Działalność urbanistyczna Zarządu Miasta 1936–1939 w świetle dokumentów ze zbiorów Archiwum Państwowego w Warszawie* – Grzegorz Mika (Warszawski Modernizm)
- *Miasto a kolej – historia i współczesność. Analiza wpływu rozwoju infrastruktury kolejowej na rozwój przestrzenny Warszawy w zestawieniu z małymi miastami jej strefy podmiejskiej* – Iwona Krawiec (Wydział Architektury PW)
- *Czy Warszawa mogła być jak Walencja? Bulwary w wyobrażeniach przyszłej Warszawy na początku XX wieku* – Kamil Śmiechowski (Katedra Historii Polski XIX wieku UŁ, Interdyscyplinarne Centrum Studiów Miejskich)
- *Urbanizacja przyrody. Przemiany przestrzeni i rola zieleni miejskiej w procesie tworzenia nowoczesnego miasta* – Karolina Wróbel-Bardzik (Instytut Kultury Polskiej UW)
- dyskusja
- przerwa kawowa

17.00–19.00

- *otwarta debata: Jak dziś pisać historię miast?* – Aleksander Łupienko (Instytut Historii PAN), Halina Manikowska, Marta Rakoczy (Muzeum Warszawy / Instytut Kultury Polskiej UW), prowadzenie: Błażej Brzostek (Muzeum Warszawy / Wydział Historii UW)
- lampka wina

ŚRODA, 25 PAŹDZIERNIKA

☛ Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla
Polskiej Akademii Nauk
Rynek Starego Miasta 29/31,
sala im. J. Lelewela, II piętro

Blok VII — 9.00–11.30

- *Warszawa jako kanon i tradycja wynaleziona. O sposobach konstruowania ciągłości między miastem przedwojennym i powojennym – rekonesans* – Igor Piotrowski (Instytut Kultury Polskiej UW)
- *Trwałość, odporność, rezyliencja? Granice warszawskich parcel przed i po tzw. dekrete Bieruta* – Katarzyna Słomska-Przech (Instytut Historii PAN)
- *Edmunda Goldzamta przestrzenie Warszawy 1945–1956* – Marek Czapelski (Instytut Historii Sztuki UW)
- *Żerań 1945–1957. Przemysłowe oblicze Warszawy* – Andrzej Skolimowski (Instytut Historii Nauki PAN)
- dyskusja
- przerwa kawowa

Blok VIII — 11.30–14.30

- *Bronię Nowego Świata! – Grzegorz Rytel* (Wydział Architektury PW)
- *Plac Konstytucji w Warszawie jako salon miejski* – Krzysztof Mordyński (Muzeum Uniwersytetu Warszawskiego)
- *Wojskowa kolonizacja peryferiów Warszawy: Bemowo w czasach PRL* – Paweł Brudek (Muzeum Powstania Warszawskiego)
- *Miasto z miasta wyroste. Próby językowego konceptualizowania fenomenu getta warszawskiego zachowane we wspomnieniach osób uwięzionych w murach warszawskiej żydowskiej dzielnicy zamkniętej* – Agnieszka Witkowska-Krych (Instytut Kultury Polskiej UW)
- dyskusja
- przerwa obiadowa

Blok IX — 14.30–17.00

- *Słowne tworzywo kształtowania miasta. Geograficzno-historyczne aspekty nazewnictwa miejskiego Warszawy* – Paweł E. Wespiński (Muzeum Warszawy)
- *Tożsamość, kontynuacja i zmiana przestrzeni miasta* – Wiesława Duży (Instytut Historii PAN)
- *Architektoniczne know-how i manhattanizacje „hurtowników z Zachodu”. Rola zagranicznych ośrodków w kształtowaniu krajobrazu Warszawy lat 90. XX wieku* – Aleksandra Stępień-Dąbrowska (Narodowy Instytut Architektury i Urbanistyki)
- *Warszawa XIX wieku jako kapitalistyczna metropolia – krytyka, przewartościowania i powroty na przykładzie stosunku do dziedzictwa poprzemysłowego* – Łukasz Bukowiecki (Instytut Kultury Polskiej UW)
- *Czy współczesna sztuka publiczna zmienia miasto i jak to badać?* – Monika Wróbel (Fundacja Skwer Sportów Miejskich), Aleksandra Litorowicz (Uniwersytet SWPS, Fundacja Puszka)
- dyskusja końcowa i podsumowanie obrad konferencji